

gjøre Forbring paa Statsunderstøttelse, maa bygges med samme Sporvidde som Statens Baner, hvilket baade for den almindelige Trafik, og særlig for militære Transporter i Krigstid, er af ikke ringe Betydning.

For at kunne bedømme, hvorvidt den Statsunderstøttelse af 40,000 Rd. pr. Mil, som paatænkes ydet ved Lovforslaget, kunde antages at staa i et passende Forhold saavel til Statens direkte og indirekte Interesse i de paatænkte Jernbaners Anlæg, som til den Trang til Understøttelse i saa Henseende, som maatte erkjendes at foreligge for vedkommende Egenes Vedkommende, har Udvalget ladet sig det være magtpaaliggende at komme til Klarhed om, hvor store Omkostningerne ved Anlægget af lette, men bredsporede Jernbaner her i Landet for Tiden kunne antages at være. Da der med Hensyn til dette Punkt i de Udvalget af Indenrigsministeriet tilfillede Oplysninger forelaa foreløbige Dverflag, som udviste en meget betydelig Uoverensstemmelse mellem Anlægsomkostningerne ved de tvende jydsk Baner, hvorom der i den foreliggende Lov er Tale, og ved de tvende sjællandske Jernbaner, der omhandles i det andet til dette Udvalg henvisne Lovforslag — har Udvalget foranlediget nærmere Udtalelser herom, som villes findes i de som Bilag vedtrykte Skrivelser fra Indenrigsministeren, fra Direktøren for de jydsk-fynske Jernbaner, Statsraad Holst, fra Overingenieur Sustritsraad Tegner, og fra det sjællandske Jernbaneselskabs Plenaarbejdsbestyrelse. Det man særlig med Hensyn til det af Statsraad Holst opgivne Beløb 205,000 Rd. pr. Mil (for Randers-Oreanaa Banen) skal henlede Opmærksomheden paa, at derunder ikke er indbefattet Udgifterne ved Forrentning af Aktiekapitalen i Byggetiden, ved Dannelsen af vedkommende Aktieselskab og ved Kurstab paa dets Aktier etc., — vil det formentlig af de i de omtalte Skrivelser foreliggende Beregninger fremgaa, at Omkostningerne ved Anlægget og Forlytningen med alt Fornødent af lette bredsporede Jernbaner her i Landet under de nævnte Beløb villes udgjøre mellem 220,000 og 280,000 Rd. pr. Mil. Hermed stemmer det, at Banen Svendborg-Odense af de Ingeniører, der have ansøgt om Koncession paa samme, er beregnet at ville koste ca. 250,000 Rd. pr. Mil. Naar det nu erindres, at Statens Jernbaner ifølge Driftsregnskabet for 1871—72 i dette Aargjennemsnitlig have givet et Driftsoverskud af ikkun 6,000 Rd. pr. Mil, maa det vistnok erkjendes, at lokale Jernbaner som de her omhandlede ikke kunne ventes anlagte uden en ikke ubetydelig Statsunderstøttelse.

Uf de som Bilag aftrykte Skrivelser vil det endvidere ses, at Udvalget har søgt at erholde Oplysning om den Forøgelse i Trafikken, Staten kan forvente at ville erholde paa sine egne Jernbaner som Følge af Sidebaners Anlæg. De Oplysninger, som i saa Henseende foreligge i Stats-

raad, Direktør Holst's Skrivelse angaaende den eneste hidtil eksisterende Sidebane til Statsbanerne, Banen fra Standerborg til Silkeborg, udvise et meget gunstigt Resultat for Stambanen. Uden iøvrigt at ville drage nogen almindelig Slutning af dette muligvis særegne Tilfælde kan Udvalget dog ikke anse det for tvivlsomt, at en ikke ubetydelig Del af den forøgede Trafik, som en Jernbane efter alle Landes Erfaring fremkalder, vil gjennem disse Sidebaner komme Statsbanerne tilgode, og den deraf følgende Forøgelse i Statens aarlige Indtægt af dens Baner vil maaske ikke være meget ringere end det Rentetab, som Staten vil lide paa de direkte Tilfud, hvorom der ifølge det foreliggende Lovforslag er Tale.

Der foreligger endvidere for Udvalget Udtalelser fra de Udvalg og Autoriteter, som have stillet sig i Spidsen for vedkommende Baneanlæg, hvorefter disse, særlig i Betragtning af de ugunstige Prisforhold, formene ikke at have Udfigt til at kunne gennemføre disse Anlæg uden under Forudsætning af en større Understøttelse fra Statens Side end den, Lovforslaget giver Udfigt til.

I Betragtning af alt det saaledes foreliggende har Udvalget, hvem det ligeledes er forekommet tvivlsomt, om der med den foreslaede Understøttelse vil være rimelig Udfigt til, at noget af de paagjældende Baneanlæg vil kunne komme i Stand, efter Forhandling med Indenrigsministeren troet at maatte foreslaa at udstrække Statens Understøttelse noget videre. Udvalget har ikke overset, at Statskassen alt i en længere Arrække har været stærkt behyrdet med Udgifter til Jernbaneanlæg og andre til Samfundsløns Fremme sigtende Arbejder, og at det er meget ønskeligt, at der i saa Henseende snart kan indtræde ordinære Forhold. Den i indeværende Samling i Folkethinget vedtagne Finantslov for 1873—74 udviser en samlet Udgift til saadanne Arbejder af ca. 2,700,000 Rd., og efter de Forpligtelser, der i saa Henseende paahvile Statskassen, kan ligeledes Budgettet for 1874—75 forventes at blive belastet med et meget betydeligt Beløb*).

*) Nemlig med følgende større Poster:

til den jydsk Vest- og Sydbane	c. 535,000 Rd.
(se Anm. til Finantsloven ad § 26 II. a.)	
til Driftsmateriel til nævnte Baner	c. 500,000 —
(se Anm. til Finantslov ad § 26 II. i.)	
til Rindjords = Broen	c. 350,000 —
(nemlig Halvdelen af 700,000 Rd. se Motiverne til Lovforslaget om nævnte Bro og Ribe Banen)	
til Ribe Banen	c. 135,000 —
tillagt Halvdelen af Expropriationen til samme	c. 20,000 —
(se samme Lovforslags Motiver)	
	1,540,000 Rd.